

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 7 februari 1928 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställning om anslag för utredning rörande uthamn för Haparanda vid Karl Johans stad jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 4 januari 1928 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1928—1929 har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen (punkt 25 av det propositionen bifogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag) att för utredning rörande uthamn för Haparanda vid Karl Johans stad för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 6,500 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet, sid. 41—43.

I en inom andra kammaren av herr *O. W. Lövgren* i Nyborg m. fl. väckt motion, nr 167, har hemställts, att riksdagen ville höja det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget till undersökning av Karl Johans hamn, 6,500 kronor, med 5,000 kronor till 11,500 kronor för att få utrönt, om icke Tornedalsjärnvägens uthamn kan förläggas på ett ur djup- och kostnadsförhållanden bättre sätt.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Frågan om anskaffning av bättre hamnförhållanden för Haparanda och orten däromkring än som förefinnas vid den nuvarande uthamnen vid Salmis har sedan lång tid varit föremål för överväganden.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har i skrivelse den 19 juli 1927 meddelat i huvudsak följande:

Distriktschefen *Wedberg* hade i samråd med länsstyrelsen upprättat en den 28 juni 1927 dagtecknad plan för det fortsatta utredningsarbetet.

Bristen på en användbar svensk hamn i nordöstra delen av Bottenhavet vore en kännbar olägenhet ej allenast för Haparanda stad, som därigenom såge sig i avsaknad av en av de viktigaste förutsättningarna för uppblomstringen av dess näringsliv, utan för hela gränsbygden, vars varuomsättning väsentligt försvårades och fördyrades genom de omlastningar och långa järnvägstransporter, som under rådande förhållanden vore oundvikliga. Särskilt

för utvecklingen av jordbruket, som i Tornedalen hade goda naturliga förutsättningar, kunde en hamnanläggning förväntas bliva av stor betydelse.

Denna hamnfråga, som länge varit på dagordningen, hade på sista tiden ytterligare aktualiserats genom de energiska ansträngningar, som på finska sidan gjordes för att förbättra kommunikationsväsendet i gränsbygden. I sådant avseende erinrade länsstyrelsen om järnvägsanläggningen Torneå—Avasaksa och dess förbindande med en beslutad uthamn för Torneå stad vid Röyttä i omedelbar närhet av riksgränsen. Fara vore för handen, att genom dessa anordningar handelsförbindelserna med svenska Tornedalen skulle komma att i allt större utsträckning dragas över Finland, till skada för svenskt näringsliv och till påtagligt men jämväl för strävandena att fastare anknyta gränsbygden till riket i övrigt. Att genom tjänliga åtgärder förebygga en sådan utveckling måste därför även betraktas som en viktig nationell angelägenhet. Med hänsyn härtill och med avseende jämväl å Haparanda stads synnerligen prekära ekonomiska ställning syntes det länsstyrelsen skäligen, att kostnaderna för utredningens slutförande i sin helhet bestredes av statsmedel.

Länsstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att på statsverkets bekostnad skyndsamt låta uppgöra fullständigt förslag till hamnanläggning vid Karl Johans stad i enlighet med de i ovanberörda plan angivna riktlinjerna jämte vägförbindelse till hamnen.

Enligt nämnda plan skulle anläggningen draga en ungefärlig kostnad av 1,040,000 kronor, däri dock ej inräknats kostnader för anläggning av järnvägs spår, stationsplan, stationshus m. m. och ej heller för anordnande av landsvägförbindelse mellan Nikkala by och hamnen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelar, att slutförandet av ytterligare undersökningar för anläggning av en hamn utanför Haparanda vid Karl Johans stad, alternativt på västra eller östra sidan av Lilla Nikkalabukten, beräknades enligt de av länsstyrelsen och Wedberg verkställda beräkningarna draga en kostnad av 6,500 kronor. Denna undersökning borde även omfatta en utredning angående varuomsättningen och den beräknade godstrafiken på den blivande hamnen.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anvisande av ett belopp av 6,500 kronor för undersökningar av en uthamn för Haparanda vid Karl Johans stad.

I den i ämnet väckta motionen har gjorts gällande, att ett gynnsammare läge för en dylik uthamn funnes vid en 10—15 km. längre västerut belägen havsvik, »Säivits Bredvik». Det synes utskottet lämpligt att jämsides med undersökningarna rörande en hamn vid Karl Johans stad också alternativt tages under bedömande den tekniska och ekonomiska möjligheten att genomföra en dylik hamns förläggning till den i motionen angivna platsen. Något särskilt anslag för detta ändamål torde dock icke vara erforderligt.

Utskottet hemställer alltså,

- a) att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, må för *utredning rörande uthamn för Haparanda vid*

Karl Johans stad för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 6,500 kronor;

b) att den av herr Lövgren i Nyborg m. fl. i ämnet väckta motionen (II:167) må anses besvarad med vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 7 februari 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *Olof Olsson*, *J. L. Widell*, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist*, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *C. A. Carlsson* i Gävle, *E. A. Hallin*, *C. I. Asplund*, *J. B. Johansson* i Fredrikslund och *C. Johansson* i Hälsingborg;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén*, *S. Bengtsson* i Norup, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *E. Kristensson* i Göteborg, *B. F:son Holmgren*, *O. Nilsson* i Örebro, *S. Persson* i Fritorp, *O. Andersson* i Höör, *C. Lindskog* och *C. A. Anderson* i Storegården.

Reservation

av herrar *O. Bergqvist* och *C. A. Carlsson* i Gävle beträffande motiveringen.
